

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istorია

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XIII. Quod necessaria sit differentia in rebus creatis; & quod ad bonum malumque propensio ex voluntate hominum oritur: ideoque necessarium est iudicium Dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ἀνώτατος εἶπε ὁ, τε βίῳ σάφρων ἔμαρτυροῦ, καὶ τῶν ᾠδῶν ἀγαθῶν μνήμων ἢ τελειότη, πλήρης εὐερέσιαι μεγαλοψυχίας τε καὶ εὐερέσιαι ὕμνοι δὴ ῥυταῦτα καὶ ψαλλήματα καὶ εὐφροναί καὶ ᾠδῶν τῶν πάντων ἐπόπῳ ἔπαυος. καὶ τοιαύτης εὐχαριστίας ἑσθία τοῖς ἀνδράσιν ὁποτελεῖται ἀγῆ μὲν αἱματῶ, ἀγῆ δὲ πάσης βίας· ἐδὲ μὲν ὁσμὴ λιβάνων ἐπποθεῖται, ἐδὲ πυρκαϊὰ καθαρὴν ἢ φῶς, ὅθεν ἔξαρκεσαι πρὸς ἐκλαμψιν τοῖς εὐχομῆροις· Ἐφροσύνη δὲ ἢ πολλῶν ἔτὰ συμπόσια, πρὸς εἶδον καὶ ἀνάκλισην τῶν δεομένων ποιήματα, ἔτὰ πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκπεσότων. ἀπὲρ ἀν τις φορτικὰ εἰναγομίση, (εἰ) καὶ τὴν θείαν καὶ μακαριωτάτην διδασκαλίαν φρονεῖ.

Κεφ. ΙΓ.

Ὅτι ἀναγκαῖα ἔσθ κτίσις μισῶν ἢ εὐφροσύνη, καὶ ἔτι ἢ τῶν τῶ καλῶν καὶ κακῶν ῥητῶν τῶ ἀνθρώπων γυνώσκουσιν ὅθεν καὶ ἢ κτίσις ἀναγκαῖα καὶ ἔυλογος.

Ἡ Διὶ δὲ ἴνες καὶ ἐν τῷ μέμφει τὸν Θεὸν νεανειούνη, πῶ δὴ ποτε βεβλήθεις, ἔ μίαν καὶ τὴν αὐτῶν τῶν ὄντων φύσιν ἐτεκμήνατο. ἀλλὰ διάφορα καὶ τὰ πλείστα ἐναντία τὴν φύσιν ἐκέλευεν ἁποχρησῆναι. ὅθεν καὶ ἡ διαφορὰ τῶν ἡμετέρων ἡθῶν τε καὶ ᾠδῶν ἐστίν. ἡ γὰρ ἴσως ἀμεινον καὶ πρὸς τὸ πειθαρχεῖν τοῖς κελεύσμασι τῶ Θεοῦ, καὶ πρὸς τὴν ἀκελεῖ κατὰ νόμον αὐτῶ, καὶ πρὸς τὸ βεβαιεῖσθαι καὶ τὴν ἐκαστοῦ ὁμοιοτρόπος εἶναι πάντας ἀνθρώπους. τὸ ἴσως ἀνθρώπους πάντας ὁμοιοτρόπος εἰναι μάλιστα, κομιδὴ γελοῖον. μὴ δ' ἐνοεῖν, ὅτι ἔχῃ ἢ τῶν κόσμου διάταξις, αὐτὴ καὶ τῶν κοσμικῶν. ἐδὲ τὰ φυσικὰ τοῖς ἡθικῶς ὁμοιοτρόπος, ἐδὲ τὰ τῶ σώματι παθήματα, τοῖς τῆς ψυχῆς πάθει τὰ αὐτὰ τὸν μὲν γὰρ σύμπαντα κόσμον φθαρτῶν καὶ ἀπείρων ζώων μακαριότητι, ὅσω σεμνοτέρω καὶ θεοτέρω τυχεύουσα ἔτὰ θείας ἀγαθοτήτος ὅθεν ἀμοιρον τὸ τῶν ἀνθρώπων γῆ. ἀλλ' ἐχ' ἀπλῶς πάντων, ἔ δ' ὡς ἐτυχε, μόνων ἢ τῶν τὴν θείαν φύσιν ἔχοντων ἀνθρώπων, καὶ τὸ ἀρετῶν ἁπλῶν τῶν θείων ἐπίγνωσι.

A optimo. Siquidē martyris tum vita ipsa plena modestiæ ac religiosæ divinorum mandatorum observantiæ deprehenditur: tum mors plena fortitudinis ac generosæ indolis. Proinde hymni psalmique & laudes Inspectori omnium Deo posthæc canuntur. Et ejusmodi quoddam gratiarum actionis sacrificium in memoriam illorum peragitur, quod ab omni sanguine & violentia vacuum est. Sed nec odor thuris requiritur, nec accensus rogos: sed purum duntaxat lumen, quantum satis sit ad eos qui Deum precantur, illustrandos. Sobria quoque convivia celebrantur à multis, tum ad mendicorum, tum ad eorum qui patriâ & bonis exciderunt, inopiam sublevandam. Quæ si quis importuna esse existimet, is contra divinam & sacrosanctam disciplinam sapere videtur.

CAPUT XIII.

Quod necessaria sit differentia in rebus creatis: & quod ad bonum malumque propensio ex voluntate hominum oritur: ideoque necessarium est iudicium Dei.

Quidam verò etiam in hoc deum reprehendere juvenili audacia præsumunt. Quæ de causa, inquit, non unam eandemq; omnium naturam atq; indolem fabricavit; sed multa diversa, adeoq; contrariâ indole prædita nasci voluit? Ex quo dissimilitudo morum ac voluntatum inter homines orta est. Sæpius quidem fortassis fuisset, ut quod spectat ad observationem mandatorum Dei, & accuratam ejus contemplationem, & ad confirmationem fidei singulorum, omnes homines unius atq; ejusdem moris fuissent. Verum absurdum planè ac ridiculum est, id optare, ut omnes homines iisdem sint moribus præditi; neq; animadvertere, aliam mundi totius, aliam earum rerum quæ in mundo sunt, ordinationem esse: nec res naturales ejusdem substantiæ esse ac morales; nec corporis affectus eisdem esse cum affectibus animi. Etenim universum hunc mundum longo intervallo superat anima rationalis: tanto beatior terrenis & corruptioni obnoxius animantibus, quanto augustior est atq; divinior: nec non divinæ bonitatis particeps hominum genus. Nec tamen omnes homines promiscuè ac sine ullo discrimine participes sūt divinæ bonitatis: sed ii soli qui divinam naturam scrutati sunt, & qui hoc præcipuum vite institutum ac studium sibi proposuerunt, rerum divinarum cognitionem.

Ecc e